

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Součkové a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobkyně **T. K.**, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, odbor azylové a migrační politiky, se sídlem Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 12. 2002, čj. OAM-5272/VL-07-12-TZ-2002, vedené u Krajského soudu v Praze pod sp. zn. 47 Az 252/2003, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 26. 10. 2004, č. j. 47 Az 252/2003 - 43,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 26. 10. 2004, č. j. 47 Az 252/2003 - 43, **se z r u š u j e** a věc **se v r a c í** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného (dále též „stěžovatel“) ze dne 18. 12. 2002, čj. OAM-5272/VL-07-12-TZ-2002, byla zamítnuta žádost žalobkyně o udělení azylu v České republice jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů; současně nebyl žalobkyni udělen azyl podle § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona o azylu a nebyla na ni vztažena překážka vycestování podle § 91 zákona o azylu. Podle žalovaného z výpovědi žalobkyně vyplynulo, že před vstupem do České republiky pobývala na území Polska, kam legálně odcestovala z Ukrajiny dne 22. 11. 2002 a do České republiky přijela přes Polsko následující den. Na území Polska měla i podle svých slov možnost svobodně se pohybovat a vejít do kontaktu se zástupci státních orgánů. Vyjádření žalobkyně, že požádala o udělení azylu v České republice za účelem sloučení rodiny, označil žalovaný za ryze subjektivní tvrzení nemající vliv na skutečnost, že žalobkyně mohla bez objektivních překážek požádat o udělení azylu již v Polsku, a to například v průběhu celní a pasové prohlídky na státních hranicích. Žalovaný dále uvedl,

že žalobkyně není osobou uvedenou v § 13 zákona o azylu a nesplňuje tedy důvody pro udělení azylu podle tohoto ustanovení; žalovaný rovněž dospěl k závěru, že žalobkyně nesplňuje podmínky pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu a nevztahuje se na ni ani překážka vycestování podle § 91 zákona o azylu.

Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 26. 10. 2004, č. j. 47 Az 252/2003 - 43, toto rozhodnutí zrušil pro vady řízení a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Podle soudu nebyly v daném případě splněny podmínky pro postup podle § 16 odst. 1 zákona o azylu, neboť ze žádosti žalobkyně nepochybně vyplynulo, že žádá o udělení azylu především z důvodu sloučení rodiny, přičemž členové rodiny jsou žadateli o azyl v České republice. Žalobkyně se tedy dovolávala především udělení azylu podle § 13 zákona o azylu, což podle soudu v daném případě vyloučilo projednání žádosti žalobkyně postupem podle § 16 zákona o azylu a zamítnutí žádosti žalobkyně jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Žalovaný proto pochybil, pokud žádost žalobkyně neposoudil pro provedení azylového řízení v jeho plném rozsahu, tedy pro shromáždění dostatečných skutkových zjištění, z nichž by mohl učinit závěr, zda žalobkyně podmínky pro udělení azylu splňuje či nikoliv. Žádost žalobkyně o udělení azylu měl pak žalovaný posoudit s přihlédnutím k jí uváděnému důvodu, tj. sloučení rodiny, spolu se žádostí manžela a dětí o udělení azylu. Soud poukázal o na čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, ukládající respektování rodinného života. I s přihlédnutím k tomu měl žalovaný projednat žádost žalobkyně, třebaže přicházela ze třetí bezpečné země. Z těchto důvodů soud napadené rozhodnutí zrušil pro vady řízení podle § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Ve včasné kasační stížnosti stěžovatel uplatnil důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. Žalovaný se neztotožnil s názorem soudu, že pokud žalobkyně odůvodňuje svou azylovou žádost především sloučením rodiny, vylučuje to projednání žádosti o udělení azylu postupem podle § 16 odst. 1 zákona o azylu a zamítnutí žádosti o udělení azylu jako zjevně nedůvodné, přestože formální podmínky pro tento postup jsou splněny. V daném případě nebylo před soudem žádnou konkrétní námitkou zpochybněno, že Polsko není v případě žalobkyně možno považovat za třetí bezpečnou zemi. Přitom měl žalovaný za nerozhodné, že žalobkyně možnosti požádat o udělení azylu v Polsku nevyužila proto, že cestovala do České republiky, kde se momentálně nacházeli členové její rodiny v pozici žadatelů o azyl. Žalovaný uvedl, že podle judikatury Nejvyššího správního soudu není právo na azyl právem vybrat si zemi, kde žadatel toto své právo uplatní. Proto je žalovaný přesvědčen, že rozhodl v souladu se zákonem o azylu, čemuž nepřekážela ani skutečnost, že probíhalo řízení o udělení azylu manželovi a dětem žalobkyně, navíc když výsledek takového řízení nebylo možné předjímat. Žalovaný se neztotožnil s názorem soudu, že při odůvodnění žádosti o udělení azylu rodinnými důvody nejsou splněny podmínky pro postup podle § 16 odst. 1 zákona o azylu. Žalovaný je dále přesvědčen, že nebylo na místě zrušit rozhodnutí z důvodu procesních pochybení, neboť žalovaný se v řízení žádného takového pochybení nedopustil a žalobkyně ani jeho postup v řízení nenapadala. Výhrady k rozhodnutí žalovaného sdělila žalobkyně soudu až později, ve stěžovateli blíže neznámém doplnění žaloby, což bylo pro soud důvodem věcného projednání žaloby a rozhodnutí podle § 76 s. ř. s. Žalovaný je přesvědčen, že soud k tomu neměl dostatek důvodů a žalobu měl odmítnout. Ze všech uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 26. 10. 2004, č. j. 47 Az 252/2003 - 43, byl zrušen a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalobkyně se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnila s rozsudkem krajského soudu a uvedla, že žalovaný při pohovoru nevzal ohled na to, že žádala o sloučení se svou rodinou. Proto je jí lhostejné, že Polsko je považováno za třetí bezpečnou zemi. Žalobkyně uvedla, že její manžel a děti opětovně obdrželi rozhodnutí o neudělení azylu. Žalobkyně navrhla zamítnutí kasační stížnosti.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a stěžovatel v ní namítá důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. a jejím rozsahem a důvody je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán.

Kasační stížnost je důvodná.

V souzené věci žalovaný použil na případ žalobkyně tzv. zkrácené řízení o udělení azylu uplatňované na základě zjevně nedůvodné žádosti o udělení azylu. Jde o řízení, které není prováděno v celém rozsahu, tj. neprobíhá zde proces dokazování o přítomnosti odůvodněného strachu z pronásledování. Možnost zkráceného řízení je upravena v § 16 zákona o azylu, přičemž nutno zdůraznit, že naplnění podmínek v tomto ustanovení neznamena automatické vyloučení z řízení o udělení azylu, nýbrž jeho zrychlení.

Jak již bylo výše uvedeno, v souzené věci žalovaný vycházel v rozhodnutí z § 16 odst. 1 písm. e) zákona o azylu, podle něhož se žádost o udělení azylu zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel přichází ze státu, který Česká republika považuje za třetí bezpečnou zemi nebo bezpečnou zemi původu, nebude-li prokázáno, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze. Uvedené právní posouzení věci žalovaným ve svých důsledcích znamená, že neprobíhal proces dokazování o tom, zda byly splněny podmínky podle § 12 zákona o azylu. Jestliže se správní orgán nezabýval meritorně posouzením toho, zda byla či nebyla naplněna skutková podstata § 12 zákona o azylu, pak se nemusel zabývat ani splněním podmínek § 13 odst. 1 a 2 zákona o azylu, tedy udělením azylu za účelem sloučení rodiny, ani důvody podle § 14 zákona o azylu, tj. podmínkami udělení azylu z humanitárních důvodů. Neprovádí-li tedy správní orgán dokazování o přítomnosti důvodů azylu podle § 12 zákona o azylu, neboť má za to, že žadatel přichází ze třetí bezpečné země, pak jsou jeho výroky ve vztahu k § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona o azylu v posuzované věci výroky nemajícími oporu v platné právní úpravě. Podle těchto ustanovení lze totiž udělit azyl za účelem sloučení rodiny, resp. humanitární azyl, avšak jenom za situace, jestliže v řízení o udělení azylu nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12. Jak již však bylo výše uvedeno, v souzené věci žalovaný provedl tzv. zkrácené řízení, a to z důvodů zjevně nedůvodné žádosti, aniž v tomto řízení zjišťoval důvody podle § 12 zákona o azylu. Jestliže důvody pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu nebyly zjišťovány (nemohly být tudíž ani zjištěny) nepřichází v úvahu výrok o neudělení azylu za účelem sloučení rodiny ani o neudělení azylu z humanitárních důvodů. Pokud takové výroky existovaly vedle sebe v rozhodnutí žalovaného, byla tím založena nepřezkoumatelnost tohoto rozhodnutí pro nesrozumitelnost.

Pokud měl tedy krajský soud v úmyslu přezkoumávat výrok o neudělení azylu podle § 13 zákona o azylu, měl se nejprve zabývat tím, zda tento výrok měl být vůbec v napadeném rozhodnutí uveden, za situace, kdy žalovaný zamítl žádost žalobkyně o udělení azylu jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. e) zákona o azylu. V dané věci byly podle názoru Nejvyššího správního soudu úvahy týkající se udělování azylu za účelem sloučení rodiny předčasné, neboť výrok o neudělení azylu podle § 13 odst. 1 a 2 zákona o azylu, stejně jako výrok podle § 14 zákona o azylu a konečně i výrok o neexistenci

překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu neměl být v napadeném rozhodnutí žalovaného vůbec obsažen. Pokud žalovaný rozhodl o žádosti žalobkyně o udělení azylu postupem podle § 16 odst. 1 písm. e) zákona o azylu, a současně rozhodl o tom, že se podle § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona o azylu azyl neuděluje, ač předpokladem pro uvedené výroky je předchozí zjišťování důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, dostal se výrokem rozhodnutí do logického rozporu. Krajský soud proto pochybil, neposuzoval-li napadené rozhodnutí žalovaného z tohoto hlediska a napadené rozhodnutí správního orgánu sice zrušil pro vady řízení, ačkoliv je měl zrušit z důvodu jeho nepřezkoumatelnosti pro nesrozumitelnost. Krajský soud svým rozhodnutím připustil existenci výroků rozhodnutí podle § 16 zákona o azylu s výroky podle § 13 a § 14 zákona, přičemž však tyto výroky jsou ve vzájemném logickém rozporu.

Za této situace Nejvyšší správní soud postupoval podle § 109 odst. 3 s. ř. s. s tím, že v souzené věci nebyl vázán obsahem důvodů kasační stížnosti uváděných žalovaným. Nejvyšší správní soud tedy dospěl ze všech uvedených důvodů k závěru, že rozsudek Krajského soudu v Praze je nepřezkoumatelný pro nesrozumitelnost; proto Nejvyšší správní kasační stížností napadený rozsudek Krajského soudu v Praze podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil; současně věc vrátil Krajskému soudu v Praze k dalšímu řízení, v němž je tento soud podle odst. 3 téhož ustanovení vázán výše vysloveným právním názorem Nejvyššího správního soudu.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne podle § 110 odst. 2 s. ř. s. Krajský soud v Praze v novém rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. listopadu 2006

JUDr. Marie Součková
předsedkyně senátu

